

JOGA

Karel Funk

Zvláštní. Co to jen mají ti lidé, jinak tak rozdílní, společného? Už před lety jsem pozoroval cosi specifického na některých, kteří aktivně praktikují jogu. Dlouho jsem to nedokázal vyjádřit či tomu přijít na kloub. V něčem výlučně typickém, charakteristickém mi mnozí z těch jogínů, které jsem potkal, připadali stejní. Napřed jsem roky porovnával, že jejich řeč a naladění je v něčem shodné, ale nedokázal jsem najít toho společného jmenovatele. Kteří lidé? Různí. Mně blízcí i vzdálení. Ať už jsem s nimi někdy hovořil osobně, nebo je znám třeba z televize ... až se mi rozsvítilo. Jejich klidný až pomalý, stejnoměrný tok řeči, jejich pohybování se životem jakoby v nějakém vakuu jsou dány právě tím, že tito lidé dělají jogu. (Neupírám, že v některé oblasti mohou být velmi dobří. A vím také, že někteří jogíni jsou hřmotní a hektičtí. Jsou tedy i výjimky, zde mi ale jde o charakteristiku většiny z nich.)

Tento postřeh, zprvu zdánlivě nenápadný, byl jeden z důvodů k mému zkoumání účinků jogy na současného člověka, tak rozdílného od Indů z doby před tisíci lety, samozřejmě s využitím poznatků duchovní vědy.

Výsledky bych formuloval nakonec takto. Pro účinek resp. změnu povahy a chování při dnešním provozování jógy lze použít přibližně tento příklad: Jako když se hrubé nečisté substance, dřívě v hroudách v nitru, které mohly vybuchovat či vystřelovat ošklivě a nápadně do okolí, či jím být pozorovány, cvičením jogy rozměňují a rozměňují, až jsou z nich drobné granulky či prášek. Tím však zpravidla nemizí, leda ze zorného pole pozorování. Jogín je navenek smířlivý, nenásilný, často "nemastný neslaný", rozmyslný, hovoří klidně a soustředěně, vše po něm sklouzne jako po skle, není čeho se u něho zachytit, je jaksi vyčichlý, stejnoměrný. Je zaměřený převážně na sebe, aby toto dokázal. Připadá mi jako homogenní rozmixované plody ovoce.

Jenže: tím že to bylo rozmělněno bez oživujícího a proměňujícího impulsu Kristova, bez zpevnění páteří Jeho Já, zůstává tato jogínova niterná substance stejně nekvalitní, jen atomizovaná, zjemnělá, dočasně emočně zvládnutá, tedy nepozorovatelná. Vše se zdá být pod dokonalou kontrolou. Ta je ale jen na zevně psychické rovině. Případné škodění druhým je pak rafinovanější, i charakterové vady jsou vypouštěny ven s emoční kázní. Pokud někomu ublíží, vesměs se tím s jogickým klidem nezabývají, případně poškozeného označí s převahou svého klidu za neovládajícího se citlivku. Tato rozmělněná substance ega, někdy i nepozorovaně kvasící, často čeká na jinou dobu, jinou příležitost či další inkarnaci k plnému vyžití se, protože nebyla odevzdána Kristově Milosti.

Duše jako nástroj citění a jednání byla potlačena, u těch jogicky pokročilejších rozpuštěna, nikoli zkvalitněna Kristovou Vůlí a obohacena cennějším obsahem. Vývoj duše předčasně zamrzl. Nestačí to ani pro nutnou orientaci v dnešním světě. Jak řekl Brunton – co je někomu platné mnoho hodin meditace denně, když nerozpozná povahu lidí a událostí kolem sebe? Jak by pak mohl pochopit vysoké Transcendentální Skutečnosti? Příklad: Byl jsem svědkem, jak někteří Drtikolovi osiřelí žáci, snad i pilně až pyšně meditující, v roce 1977 v souladu s Rudým právem odsoudili „rozvraceče, zaprodance a ztroskotance“ Charty 77. Oni chtěli i venku „klid a pořádek“ byť falešný a jen zdánlivý, a kdosi je tu rušil. Přemýšlení k podstatě věcí opustili kvůli svému klidu - a nejen v této věci. Tento rys je ovšem rozšířený i v řadě jiných tzv. duchovních směrů či hnutí.

Do stavu jakéhosi duševního ustrnutí vedou i ásany, pokud jsou konány – jak je jogou požadováno - se soustředěním a výdrží. Stav při nich se pak blíží jakési katalepsii, kdy sice utichají myšlenky, ale to, čím jsou nahrazovány, je jen zmrtvující, apatické ustrnutí. Tento klid je pro někoho snad dočasným odpočinkem, ale není zdrojem aktivní radostné obnovy pro další život. Je tu pozornost zaměřená pouze na sebe, ne vřelý vztah ke světu. Když ásany před tisíciletími vznikaly, mohly být nabitý něčím, co tehdejší lidstvo potřebovalo. Stála za nimi tehdejší indická božstva resp. elementálové (pole morfických rezonancí). Každá ásana měla za sebou jiný aspekt tehdejší duchovní substance. Dnes z nich do jogínů prosakují taky, ale jejich staré působení v dnešní době je atavistické, retrográdní, v důsledku zatěžující (přirovnání ke žluklému máslu). Zpětně rozeznávám po letech tento účinek tehdy i u sebe, když jsem ásany dělal po své dvacítky několik let téměř denně. Jak silně se mi to pak „tlouklo“ s tím svěžím a oživujícím, k čemu jsem začínal směřovat. A nezbylo, než si vybrat, stálo to přede mnou jasně.

Za dob rozkvětu jogy a buddhismu mohli Indové vnímat inspirace pouhých dvou hierarchií nad člověkem: Andělů (tzv. Dévové) a Archandělů (Pitriové). Teprve silami Loga, mohutné a všepronikající božské tvůrčí síly, jejímž přínosem na Zemi byl Kristus, jsou lidstvu otevřeny možnosti vnímání (ovlivnění se) dalších sedmi hierarchií nad nimi, až po Trůny, Cherubíny a Serafíny. Proto inspirace těchto hierarchií – pro dnešek nevyhnutelné, i kdybychom o nich zatím nevěděli - ve východních systémech nejsou zakotveny. Jak je tedy krásné žít dnes a učit se za pomoci celého nebe přemáhat nové a nové podoby zla - nejen toho ze světa, na které si rádi stěžujeme, ale hlavně toho svého. Tím s vyšší pomocí sílíme, abychom se stávali opěrnými sloupy pro potřebné. A to je taky smyslem naší doby, ve které žijeme, a do které jóga už nepatří.